

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gıda israfı, sadece ekonomik kayıplara değil; tarımsal sürdürülebilirliğe, çevresel dengenin bozulmasına ve toplum refahına doğrudan zarar veren çok yönlü bir sorundur. Gıda üretimi sırasında su, toprak, enerji kullanımı yoğunlaşmakta; israf bu kaynakların gereksiz şekilde tüketilmesine yol açmaktadır.

Küresel ölçekte, 2022 yılında yaklaşık **1,05 milyar ton** gıda israfı tespit edilmiş; israfın %60'ı evlerde, %28'i gıda hizmeti sektöründe ve %12'si perakende düzeyinde olmuştur. Tedarik zinciri boyunca (hasat sonrası, depolama, taşıma) ayrıca gıda kayıpları yaşanmaktadır. Eğer gıda kayıpları ve israf yüzde 50 oranında azaltılabilseydi, tarımsal sektörün sera gazı yükü azaltılabilir, açlıkla mücadelede ilerleme sağlanabilir, gıda fiyatları ve arz güvenliği düzene sokulabilirdi. Türkiye özelinde, hâlâ yaygın biçimde kullanılan veriler ışığında yıllık yaklaşık **23 milyon ton** civarında gıda israfı yapılmaktadır. Hane halkı düzeyinde kişi başı israf miktarı **102 kg**, evsel atık olarak çöpe giden miktar **8,7 milyon ton** civarındadır. Başka kaynaklar ise toplam israfın 19–20 milyon ton düzeyinde olduğunu ileri sürmektedir. İstatistikler, israfın %61'inin evde, %26'sının gıda hizmeti sektörlerinde ve %13'ünün perakende alanında ortaya çıktığını göstermektedir. Tarladan sofraya olan kayıp ve israf miktarının 18–20 milyon ton aralığında olduğu da çeşitli meslek örgütleri tarafından belirtilmektedir. Günlük olarak yaklaşık 4,9 milyon ekmek israf edildiği gibi, gıda atıklarının çöplerdeki payı %52'ye kadar çıkmaktadır. Tüm bu göstergeler, üretim süreçlerinden tüketim alışkanlıklarına kadar sistemin her aşamasında verimsizlikler bulunduğunu ortaya koymaktadır. Gıda israfını önlemek için şu yaklaşımlar kritik önem taşımaktadır:

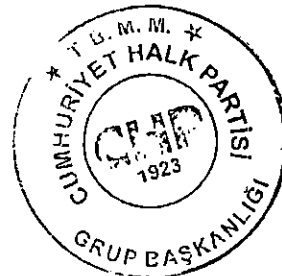
Üretim ve hasat sonrası süreçlerde soğuk zincir, lojistik ve depolama altyapısının iyileştirilmesi, Tedarik zincirinin her aşamasında kayıp ve fire oranlarının en aza indirilmesi, Tüketici bilinçlendirme kampanyaları, eğitim programları ile tüketim alışkanlıklarının dönüşümü, Kamu politikalarının, yerel yönetim programlarının, sivil toplumun iş birliğiyle yaygınlaştırılması, fazla üretim/ürünlerin değerlendirilmesi, bağış mekanizmalarının etkinleştirilmesi, Türkiye'nin tarımsal kaynaklarının etkin kullanımı, çevresel sürdürülebilirlik ve ekonomik verimlilik açısından; bu konuda Anayasa'nın 98, İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılmasını arz ederim.

Saygılarımla. 20 .10.2025

Ali Öztürk
K. Maraş M.

Ömer Fethi Gürer

Niğde Milletvekili

1.455. Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
¹ Mahir POÇAT	İzmir	
² Ali Fazıl KANGAR	Kütahya	
³ A. N. M. ŞAHİN	Ankara	
⁴ İbrahim ARSLAN	Eskişehir	
⁵ Vedat KANDIR	Kırklareli M.	
⁶ Özgür CEYLAN	Çanakkale	
⁷ Serkan SARI	Balıkesir	
⁸ Gonca AKGÜZ İLGEZİ	İstanbul	
⁹ Gonca TAŞCIER	Ankara	
¹⁰ T. C. D. D. D.	Mersin	
¹¹ Fahri ÖZKAN	Kırklareli M.	
¹² Ali KARAOBA	USAK	
¹³ Adnan BEKER	ANKARA	
¹⁴ Orhan SOMER	Adana	
¹⁵ H. E. D. M.	Ardahan	
¹⁶ T. K. A. S.	Bolu	
¹⁷ J. E. N. S. O. S.	Eskişehir	
¹⁸ Metin İLTİHAN	Kırşehir M.	
¹⁹ Mehmet GÜZELMANİŞ	Hatay M.	
²⁰ H. Yalın Halıcı	İsparta	

